

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2019. gada 13. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Elektronisko komunikāciju tīkli un pakalpojumi – Direktīva 2002/21/EK – 2. panta c) punkts – Jēdziens “elektronisko komunikāciju pakalpojums” – Signālu pārraide – Interneta e-pasta pakalpojums – *Gmail* pakalpojums

Lietā C-193/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen* (Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2018. gada 26. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2018. gada 19. martā, tiesvedībā

Google LLC

pret

Vācijas Federatīvo Republiku,

TIESA (ceturtnā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Vilars [*M. Vilaras*] (referents), tiesneši K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], D. Švābi [*D. Šváby*], S. Rodins [*S. Rodin*] un N. Pisarra [*N. Piçarra*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2019. gada 13. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Google LLC* vārdā – *H. Neumann, B. Tavakoli* un *M. Wortmann, Rechtsanwälte*,
- *Bundesrepublik Deutschland* vārdā – *C. Mögelin* un *V. Janßen*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *D. Klebs*, pārstāvji,
- Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, pārstāvji,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braun* un *L. Nicolae*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – vācu.

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas, izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/140/EK (2009. gada 25. novembris) (OV 2009, L 337, 37. lpp.), (turpmāk tekstā – “pamatdirektīva”).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *Google LLC* un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika) par *Bundesnetzagentur für Elektrizität, Gas, Telekommunikation, Post und Eisenbahnen* (Federālā Elektroenerģijas, gāzes, telekomunikāciju, pasta un dzelzceļa tīklu aģentūra, Vācija, turpmāk tekstā – “BNetzA”) lēmumu, ar ko tika konstatēts, ka *Google* sniegtais *Gmail* e-pasta pakalpojums ir telekomunikāciju pakalpojums, un līdz ar to pieprasīts tai izpildīt paziņošanas pienākumu, pretējā gadījumā paredzot, ka par to tiks noteikta kavējuma nauda.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Pamatdirektīvas 10. apsvērumā ir noteikts:

“Informācijas sabiedrības pakalpojuma” definīcija 1. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvā 98/34/EK, ar kuru nosaka informācijas sniegšanas procedūru tehnisko standartu un noteikumu, kā arī informācijas sabiedrības pakalpojumu normatīvu jomā [(OV 1998, L 204, 37. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/48/EK (1998. gada 20. jūlijs, OV 1998, L 217, 18. lpp.)], iekļauj plašu to ekonomisko darbību spektru, kas notiek tiešsaistē. Lielākā daļa minēto darbību nav iekļautas šīs direktīvas darbības jomā, jo tās neietilpst pilnīgi vai lielākoties signālu pārraides elektronisko komunikāciju tīklos. Balss telefona un elektroniskā pasta pārraides pakalpojumi ir iekļauti šajā direktīvā. Viens un tas pats uzņēmums, piemēram, Interneta pakalpojumu nodrošinātājs, var piedāvāt gan elektronisko komunikāciju pakalpojumu, tādu kā piekļuv[e] Internetam, gan pakalpojumus, kas nav iekļauti šajā direktīvā, tādus kā tīmekļa satura nodrošināšana.

- 4 Pamatdirektīvas 2. panta c) punktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

[..]

- c) “elektronisko komunikāciju pakalpojums” nozīmē pakalpojumu, ko parasti nodrošina par atbildību un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei, neiekļaujot pakalpojumus, kas saistīti ar redaktorisku atbildību par vai kas nodrošina saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus; tas neiekļauj informācijas sabiedrības pakalpojumus, kā noteikts [Direktīvas 98/34] 1. pantā, kas nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.”

5 Pamatdirektīvas 8. pantā “Politikas mērķi un reglamentējoši principi” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, valsts regulatīvās iestādes veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

Ja vien 9. pantā par radiofrekvencēm nav norādīts citādi, dalībvalstis maksimāli ņem vērā nepieciešamību panākt tehnoloģiskā ziņā neitrālus noteikumus un nodrošina to, ka tāpat rīkojas arī valsts regulatīvās iestādes, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos regulatīvos uzdevumus, jo īpaši tos, kas paredzēti pilnvērtīgas konkurences nodrošināšanai.

[..]

2. Valsts regulatīvās iestādes veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

[..]

b) panākot to, ka elektronisko komunikāciju nozarē, tostarp satura izplatīšanas jomā, nenotiek konkurences traucēšana vai ierobežošana;

[..]

4. Valsts regulatīvās iestādes pārstāv Eiropas Savienības pilsoņu intereses:

[..]

b) nodrošinot augstu aizsardzības līmeni patērētājiem to darījumos ar nodrošinātājiem, jo īpaši nodrošinot vienkāršu un lētu strīdu izšķiršanas procedūru pieejamību, ko veic iestāde, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm;

c) veicinot augsta līmeņa aizsardzības nodrošināšanu personas datiem un privātajai dzīvei;

[..].”

Vācijas tiesības

6 2004. gada 22. jūnija *Telekommunikationsgesetz* (Telekomunikāciju likums) (*BGBI.* 2004 I, 1190. lpp.), tā redakcijā, kas piemērojama pamatlīdētā (turpmāk tekstā – “TKG”), 3. pantā ir noteikts:

“Šajā likumā izmantotas šādas definīcijas:

[..]

17.*bis* “publiski pieejami telekomunikāciju pakalpojumi” ir telekomunikāciju pakalpojumi, kas ir sabiedrības rīcībā”;

[..]

22. “telekomunikācija” ir signālu nosūtīšanas, pārraidīšanas un uztveršanas tehniska darbība, izmantojot telekomunikāciju iekārtas;

23. “telekomunikāciju iekārtas” ir tehniskas iekārtas un sistēmas, ar kuru palīdzību var tikt nosūtīti, pārnesti, pārraidīti, uztverti, vadīti vai kontrolēti elektromagnētiskie vai optiskie signāli, kas identificējami kā ziņojums;
24. “telekomunikāciju pakalpojumi” ir pakalpojumi, ko parasti nodrošina par atlīdzību un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas telekomunikāciju tīklos, ietverot pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei;

[..]

27. “telekomunikāciju tīkls” ir pārraides sistēmu kopums un, attiecīgos gadījumos, komutācijas vai maršrutizācijas ierīces un citi resursi, tostarp tīkla pasīvie elementi, kas ļauj signālus pārraidīt pa vadiem, pa radio, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem, ietverot satelīta tīklus, fiksētus, ķēdes un pakešu tīklus, tostarp internetu, un mobilo zemes sakaru tīklus, elektrības kabeļu sistēmas, ciktāl tās tiek izmantotas, lai pārraidītu signālus, tīklus, ko izmanto radio un televīzijas apraidei, un kabeļu televīzijas tīklus, neatkarīgi no pārraidītās informācijas tipa;

[..].”

- 7 TKG 6. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Ikvienam, kurš komerciālos nolūkos pārvalda publisko telekomunikāciju tīklus vai nodrošina publiski pieejamus telekomunikāciju pakalpojumus, ir pienākums paziņot regulatīvajai iestādei par savas darbības uzsākšanu, izmaiņām tajā vai izbeigšanu, kā arī par izmaiņām attiecībā uz tā uzņēmumu. Paziņojums jāiesniedz rakstveidā.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 8 *Google* ir sabiedrība ar juridisko adresi Amerikas Savienotajās Valstīs, kura papildus interneta meklētājprogrammai ar tādu pašu nosaukumu nodrošina arī e-pasta pakalpojumu, izmantojot internetu, sauktu par *Gmail*, kas Vācijā uz laiku tiek piedāvāts ar nosaukumu *GoogleMail*.
- 9 *Google* Vācijā arī pārvalda pati savu tīkla infrastruktūru, kas savienota ar internetu, un tostarp dažus platjoslas savienojumus, kas savieno lielpilsētu teritorijas.
- 10 *Gmail* ir “*Over The Top*” (“turpmāk tekstā – “*OTT*”) pakalpojums, proti, pakalpojums, kas pieejams internetā bez tradicionālo komunikāciju operatoru dalības.
- 11 *Gmail* sniedz tā lietotājiem pakalpojumu, kas tiem ļauj nosūtīt un saņemt elektroniskā pasta vēstules, kā arī interneta datus. Lai varētu izmantot šo pakalpojumu, lietotājam vispirms ir jāatver e-pasta konts, pēc kā viņam tiek piešķirta adrese, kas identificē viņu kā e-pastu sūtītāju un saņēmēju. Lietotājs minētajam pakalpojumam var piekļūt, pieslēdzoties savam kontam, vai arī tieši *Google* vietnē (<https://mail.google.com>), izmantojot pārlūkprogrammu, kas tam sniedz piekļuvi saskarnei, kura tam ļauj izmantot e-pasta sūtīšanas vai saņemšanas funkcijas, kā arī elektroniskā pasta vēstuļu rakstīšanas, saglabāšanas vai grupēšanas funkcijas, ar elektroniskā pasta vēstuļu programmas, kas instalēta uz tā termināliekārtas (*e-Mail client*), starpniecību.
- 12 Iesniedzējtiesa norāda, ka, izmantojot *Gmail* pakalpojumu, e-pasta un datu saturs nemainās, bet tiek sadalīts vairākās atsevišķu datu paketēs, kuras tiek pārraidītas saņēmējam ar tādu standarta e-pasta pakalpojumu sakaru protokolu palīdzību kā *Transmission Control Protocol – Internet Protocol* (Pārraides vadības protokols, *TCP-IP*) un *Simple Mail Transfer Protocol* (vienkāršais pasta pārsūtīšanas

protokols (*SMTP*). Tehniski, vai tas būtu tīmekļa pārlūkprogrammā, vai *e-Mail client* programmatūrā, lietotājs izstrādā elektroniskā pasta saturu un nosaka adresātu vai adresātus, tad pārraida to *Google*, tādējādi uzsākot nosūtīšanas procesu.

- 13 Lai nogādātu minēto e-pastu tā saņēmējam, *Google* izmanto e-pasta serverus, kas veic vajadzīgo informātikas apstrādi, lai identificētu saņēmēja serveri ar *Domain Name System* (domēnu nosaukumu sistēma, DNS) palīdzību un turpinātu datu pakešu nosūtīšanu. Interneta maršrutēšanas ceļš, ko šīs paketes mēro caur dažādiem interneta apakštīkliem, kurus apsaimnieko trešās personas, ir dinamisks un var tikt nepārtraukti mainīts, par ko datu nosūtītājs nezina un pār ko tam nav kontroles. Pie saņemšanas saņēmēja serveris ieregistrē e-pastu un glabā to elektroniskajā pastkastē, kurai lietotājs var piekļūt dažādos veidos. Ceļš ko e-pasti mēro internetā, var būt īsāks, ja tie tiek nosūtīti starp vienu un tā paša pakalpojuma sniedzēja izmantotājiem.
- 14 *BNetzA* uzskata, ka *Gmail* ir “telekomunikāciju pakalpojums” *TKG* 6. panta 1. punkta, skatot to kopsakarā ar *TKG* 3. panta 24. punktu, izpratnē un ka līdz ar to uz to attiecas pienākums iesniegt paziņojumu minētajā aģentūrā.
- 15 Līdz ar to *BNetzA* ar 2012. gada 2. jūlija lēmumu, pamatojoties uz *TKG* 126. pantu, formāli konstatēja, ka *Google*, izmantojot *Gmail*, sniedz telekomunikāciju pakalpojumus, un noteica tai izpildīt paziņošanas pienākumu saskaņā ar *TKG*, – pretējā gadījumā tai tikšot piemērota kavējuma nauda. *BNetzA* ar 2014. gada 22. decembra lēmumu *Google* iesniegto sūdzību par iepriekš minēto lēmumu noraidīja kā nepamatotu.
- 16 *Google* 2015. gada 23. janvārī cēla prasību *Verwaltungsgericht Köln* (Ķelnes Administratīvā tiesa, Vācija) atcelt *BNetzA* pēdējo lēmumu; tā tika noraidīta ar 2015. gada 11. novembra spriedumu.
- 17 Šī tiesa šajā gadījumā uzskatīja, ka *Gmail* ir “telekomunikāciju pakalpojums” *TKG* 6. panta 1. punkta, skatot to kopsakarā ar šī likuma 3. panta 24. punktu, izpratnē, proti, pakalpojums, ko parasti sniedz par atlīdzību un kas pilnībā vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko sakaru tīklos. Pēc šīs tiesas domām, minētās definīcijas galvenajam kritērijam, proti, “signālu pārraidīšanai”, ir cieša saikne ar *TKG* 3. panta 22. punktā definēto jēdzienu “telekomunikācijas” kā signālu nosūtīšanas, pārraidīšanas un uztveršanas, izmantojot telekomunikāciju iekārtas, tehnisko procesu, jo minētās iekārtas atbilstoši *TKG* 3. panta 23. punktam ir definētas kā tehniskas iekārtas un sistēmas, ar kuru palīdzību var tikt nosūtīti, pārnesti, pārraidīti, uztverti, vadīti vai kontrolēti elektromagnētiskie vai optiskie signāli, kas identificējami kā ziņojums.
- 18 *Verwaltungsgericht Köln* (Ķelnes Administratīvā tiesa) uzskata, ka *Google* ļauj *Gmail* pakalpojuma lietotājiem sazināties pa elektronisko pastu internetā, izmantojot saskarni internetā vai *e-Mail client* programmatūru, kas instalēta termināliekārtā, kura ir pieslēgta internetam. Apstāklim, ka signālu pārraide galvenokārt notiek atvērta internetā un ka tie tādā veidā ir interneta piekļuves pakalpojumu sniedzēji (turpmāk tekstā – “IPS”), kas pārraida datus, nevis pati *Google*, nav pretrunā tas, ka *Gmail* tiek klasificēts kā viens no telekomunikāciju pakalpojumiem. IPS veikto signālu pārraidi varot piedēvēt *Google*, jo tā faktiski uzņemas veikt signālu pārraidi savu mērķu vajadzībām, un it īpaši tādēļ, ka tā ar saviem informācijas tehnoloģiju apstrādes pakalpojumiem būtiski piedalās telekomunikāciju procesa darbībā. Šī tiesa uzskata, ka neesot jāveic tīri tehniska analīze, lai atbildētu uz jautājumu, vai pakalpojums sastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas. Signālu pārraidīšanas pakalpojums esot galvenais *Gmail* elements. Veicot kvalitatīvu novērtējumu, sazināšanās telpā ar citiem lietotājiem un tādā veidā pats telekomunikāciju process atrodies priekšplānā, savukārt citiem aspektiem attiecībā uz pakalpojuma saturu pašiem par sevi neesot nozīmes.
- 19 Minētā tiesa arī uzskata, ka *Google* civiltiesiskajai atbildībai attiecībā pret lietotājiem par IPS signālu pārraides pakalpojumu nav izšķirošas nozīmes, un norāda, ka *Gmail* pakalpojums tiek sniegts par atlīdzību. Lai arī e-pasta pakalpojumi lietotājam tiek piedāvāti par velti, vismaz to bāzes versijā, tie tomēr parasti tiek finansēti ar reklāmu vai citiem netiešiem ienākumiem.

- 20 *Google* par *Verwaltungsgericht Köln* (Ķelnes Administratīvā tiesa) spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen* (Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa, Vācija).
- 21 *Google* iesniedzējtiesā norādīja, ka *Gmail* neesot telekomunikāciju pakalpojums, jo ar šo pakalpojumu netiekot raidīti signāli. Neapšaubāmi *Gmail* – kā e-pasta pakalpojums –, tāpat kā citi *OTT* pakalpojumi, kā, piemēram, interneta banku pakalpojumi, ir saistīts ar signālu pārraidi. Tomēr nevis *Google* pati, bet gan IPS veic signālu pārraidi gan datu pārraides starp *Gmail* lietotājiem un *Google* e-pasta serveriem gadījumā, gan datu pārraides starp *Google* e-pasta serveriem un citu e-pasta pakalpojumu sniedzēju e-pasta serveriem gadījumā. Tāpat arī *Google* nevarot piedēvēt signālu pārraides pakalpojuma veikšanu, jo šī pārraide atvērtā internetā notiek atbilstoši tā sauktajam “*best effort*” (“labāko centienu”) principam. Tā tātad nespējot nedz faktiski, nedz arī juridiski kontrolēt signālu pārraides procesu.
- 22 *Google* arī norāda, ka tam, ka tā pati ir sava sakaru tīkla infrastruktūras kā interneta daļas operatore, šajā ziņā nav nedz faktiskas, nedz juridiskas nozīmes. Šī infrastruktūra galvenokārt esot izveidota, lai sniegtu tādas “intensīvas datplūsmas” pakalpojumus kā “*Google* meklēšana” un “*YouTube*”, taču tā neesot nepieciešama *Gmail* darbībai, lai arī tā tiek lietota šajā nolūkā. Visbeidzot tā norāda, ka *Gmail* pakalpojums parasti netiek sniegts par atlīdzību, bet gan nodots lietotāju rīcībā par velti un ka tas tikai nelielā mērā tiek finansēts ar reklāmas, kas izvietota *Gmail* interneta vietnē, palīdzību.
- 23 *BNetzA* apgalvo, ka, lai pakalpojumu varētu klasificēt par “telekomunikāciju pakalpojumu”, sniegtā pakalpojuma mērķim, raugoties no tehnisko funkciju viedokļa, galvenokārt būtu jābūt signālu pārraidei. Tā tas esot *Gmail* gadījumā, jo elektroniskā pasta vēstuļu apmaiņa starp nosūtītāju un saņēmēju esot iespējama, tikai pateicoties signālu pārraidei. Neesot nepieciešams, lai pakalpojuma sniedzējs pats pārraidītu signālus vai lai viņš vismaz kontrolētu signālu pārraidi, ko veic trešā persona. Izšķiroša nozīme esot vienīgi tam, ka signālu pārraide pastāv kā tehnisks elements.
- 24 Tā piebilst, ka, pat ja būtu nepieciešama kontrole pār trešās personas veiktu signālu pārraidi, šis nosacījums esot izpildīts, jo *Google* ir pati savu e-pasta serveru operatore. E-pasta serveri piešķirot fiziskas *Internet Protocol* (IP) [interneta protokolu (IP)] adreses e-pasta adresēm, *Google* autentificējot sūtītāju un vajadzības gadījumā arī e-pasta saņēmēju ar paroles, e-pasta adreses vai identifikācijas starpniecību un vadot signālu pārraidi, izmantojot interneta protokolus, kas tiek izmantoti tādā apmērā, lai pieļautu kontroli. Visbeidzot, *Google* pati pārvaldot savu tīkla infrastruktūru, kas piesaistīta internetam un kura tiek izmantota, arī lai pārraidītu signālus *Gmail* vārdā.
- 25 Šādos apstākļos *Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen* (Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Pamatlīdzības] 2. panta c) punktā ietvertais jēdziens “pakalpojumi, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos” ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecas vai var attiekties arī uz interneta e-pasta pakalpojumiem, kas tiek nodrošināti, izmantojot atvērto internetu, un kas paši nenodrošina piekļuvi internetam?
- a) Vai attiecīgais jēdziens it īpaši ir jāinterpretē tādējādi, ka par “signālu pārraidīšanu” ir jāuzskata jau informācijas tehnoloģiju apstrādes pakalpojums, ko šāda e-pasta pakalpojuma sniedzējs sniedz, izmantojot savu e-pasta serveri, piešķirot e-pasta adresēm attiecīgo fizisko savienojumu IP adreses un ievadot atvērtajā internetā vai, gluži otrādi, saņemot no tā datu paketēs sadalītos e-pastus, pamatojoties uz interneta protokolu kopuma dažādajiem protokoliem, vai arī “signālu pārraidīšana” notiek tikai, pārraidot šo datu paketi internetā, ko nodrošina interneta piekļuves sniedzējs?

- b) Vai attiecīgais jēdziens it īpaši ir jāinterpretē tādējādi, ka datu paketēs sadalītu e-pastu pārraidīšanu atvērtajā internetā, ko nodrošina interneta piekļuves sniedzējs, var uzskatīt par tādu, ko ir veicis šādu e-pasta pakalpojumu sniedzējs, tādēļ tas šajā ziņā arī sniedz “signālu pārraidīšanas” pakalpojumu? Ar kādiem nosacījumiem šāda attiecināšana ir iespējama?
- c) Gadījumā, ja šādu e-pasta pakalpojumu sniedzējs vai nu pats pārraida signālus, vai arī var uzskatīt, ka tas sniedz interneta piekļuves sniedzēja signālu pārraidīšanas pakalpojumu, – vai attiecīgo jēdzienu it īpaši var interpretēt tādējādi, ka, neraugoties uz tādām pakalpojuma papildu funkcijām kā e-pastu apstrāde, glabāšana un sistematizēšana vai kontaktinformācijas pārvaldība un neraugoties uz pakalpojumu sniedzēja tehniskā darba apjomu saistībā ar atsevišķu funkciju īstenošanu, šāds e-pasta pakalpojums “pilnīgi vai galvenokārt” ir arī signālu pārraidīšana, jo, funkcionāli aplūkojot, no lietotāja viedokļa šā pakalpojuma primārā funkcija ir komunikācijas funkcija?
- 2) Gadījumā, ja pirmajā jautājumā minētais jēdziens ir jāinterpretē tādējādi, ka tas principā neattiecas uz interneta e-pasta pakalpojumiem, kas tiek nodrošināti, izmantojot atvērto internetu, un kas paši nenodrošina piekļuvi internetam, – vai izņēmuma kārtā jēdzienu var uzskatīt par izpildītu, ja šāda pakalpojuma sniedzējs vienlaicīgi pārvalda dažus ar internetu saistītus elektronisko komunikāciju tīklus, kurus katrā ziņā var izmantot, arī lai sniegtu e-pasta pakalpojumus? Ar kādiem nosacījumiem tas ir iespējams?
- 3) Kā ir jāinterpretē [Pamatdirektīvas] 2. panta c) punktā minētais jēdziens “parasti nodrošina par atlīdzību”?
- a) Vai attiecīgais jēdziens it īpaši paredz, ka lietotājam jāmaksā maksa, vai arī atlīdzība var izpausties kā lietotāja sniegts pretpakalpojums, par kuru pakalpojuma sniedzējam ir saimnieciska interese, piemēram, lietotājiem aktīvi nododot pakalpojuma sniedzēja rīcībā personas vai citus datus vai arī pakalpojuma sniedzējam šos datus vācot citādāk, kad pakalpojums tiek izmantots?
- b) Vai attiecīgais jēdziens it īpaši paredz, ka atlīdzības maksātājai obligāti ir jābūt tai personai, kura gūst labumu no pakalpojuma, vai arī var būt pietiekami, ja daļēju vai pilnīgu pakalpojuma finansējumu nodrošina trešās personas, piemēram, ar pakalpojuma sniedzēja tīmekļa vietnē izvietotu reklāmu?
- c) Vai jēdziens “parasti” šajā kontekstā it īpaši attiecas uz apstākļiem, kādos konkrēta pakalpojuma sniedzējs sniedz šo pakalpojumu, vai arī tas attiecas uz apstākļiem, kādos vispārīgi tiek sniegti identiski vai līdzvērtīgi pakalpojumi?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

- 26 Ar pirmajiem diviem jautājumiem, kuri ir jāaplūko kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai pamatdirektīvas 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds interneta e-pasta pakalpojums, kas neietver piekļuves internetam nodrošināšanu, kā *Google* sniegtais *Gmail* pakalpojums ir pakalpojums, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ņemot vērā informācijas tehnoloģiju apstrādi, ko minētais pakalpojuma sniedzējs nodrošina, izmantojot savus e-pasta serverus, pirmkārt, piešķirot e-pasta adresēm atbilstošās termināliekārtas IP adreses un, otrkārt, ievadot atvērtajā internetā vai saņemot no tā e-pastu datu paketes. Noraidošas atbildes gadījumā tā arī vaicā, vai un, ja tā, ar kādiem nosacījumiem šāda interneta e-pasta pakalpojuma sniedzējs tomēr var tikt uzskatīts par tādu, kas pats veic vai kam var tikt piedēvēta signālu pārraidīšana, ja tas turklāt pats ir savu elektronisko komunikāciju tīklu, kas piesaistīti internetam un kas var tikt izmantoti minētā pakalpojuma mērķiem, operators.

- 27 Vispirms ir jāatgādina, ka jēdziens “elektronisko komunikāciju pakalpojums” pamatdirektīvas 2. panta c) punktā ir definēts, izmantojot gan pozitīvu, gan negatīvu formulējumu, un ar tādu pašu formulējumu ir pārņemts Komisijas Direktīvas 2002/77/EK (2002. gada 16. septembris) par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV 2002, L 249, 21. lpp.) 1. panta 3. punktā (spriedums, 2013. gada 7. novembris, *UPC Nederland*, C-518/11, EU:C:2013:709, 36. un 37. punkts).
- 28 Pamatdirektīvas 2. panta c) punktā, pirmkārt, elektronisko komunikāciju pakalpojums ir definēts kā “pakalpojum[s], ko parasti nodrošina par atlīdzību un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei”.
- 29 Šajā pašā tiesību normā, otrkārt, ir precizēts, ka jēdziens “elektronisko komunikāciju pakalpojums” neietver, pirmkārt, “pakalpojumus, kas saistīti ar redaktorisku atbildību par vai kas nodrošina saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus” un, otrkārt, “informācijas sabiedrības pakalpojumus, kā noteikts [Direktīvas 98/34] 1. pantā, kas nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos”.
- 30 Pamatdirektīvas 5. apsvērumā šajā ziņā tostarp ir noteikts, ka telekomunikāciju, mediju un informācijas tehnoloģiju nozaru saplūšana nozīmē, ka visiem pārraides tīkliem un pakalpojumiem būtu jābūt iekļautiem vienotos reglamentējošos noteikumos un ka, pieņemot šos noteikumus, ir jāatdala pārraides regulēšana no satura regulēšanas.
- 31 Kā Tiesa jau ir norādījusi atsevišķās direktīvās, kas veido elektronisko komunikāciju pakalpojumiem piemērojamo jauno kopējo tiesisko regulējumu, it īpaši pamatdirektīvā un Direktīvā 2002/77, ir nostiprināta skaidra atšķirība starp satura veidošanu, kas nozīmē redakcionālu atbildību, un satura piegādi, kas ir brīva no jebkādas redakcionālas atbildības, jo uz saturu un tā pārraidīšanu attiecas atsevišķi tiesiskie regulējumi ar sev raksturīgiem mērķiem (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 7. novembris, *UPC Nederland*, C-518/11, EU:C:2013:709, 41. punkts, un 2014. gada 30. aprīlis, *UPC DTH*, C-475/12, EU:C:2014:285, 36. punkts).
- 32 Tiesa ir arī nospriedusi, ka, lai ietilptu jēdzienā “elektronisko komunikāciju pakalpojums”, pakalpojumam ir jā sastāv no signālu pārraides, precizējot, ka apstāklim, ka signāla pārraidīšana ir veikta ar tādas infrastruktūras starpniecību, kas nepieder pakalpojuma sniedzējam, nav nozīmes attiecībā uz pakalpojuma rakstura kvalificēšanu, jo svarīgs šajā ziņā ir vienīgi fakts, ka šis pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs pret galalietotājiem saistībā ar signāla pārraidīšanu, kas šiem pēdējiem minētajiem garantē to abonētā pakalpojuma sniegšanu (spriedums, 2014. gada 30. aprīlis, *UPC DTH*, C-475/12, EU:C:2014:285, 43. punkts).
- 33 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas nolēmuma, kā arī no Tiesā iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem izriet, ka *Google* papildus citiem pakalpojumiem piedāvā e-pasta pakalpojumu (*Gmail*), kas ļauj *Gmail* e-pasta konta turētājam nosūtīt un saņemt e-pastus, ar interneta pārlūkprogrammas, izmantojot tīmekļa saskarni, ko tā rīcībā nodrošinājusi *Google*, starpniecību, vai arī ar “*e-Mail client*” programmatūras starpniecību. Taču pamatlietā tiek aplūkots tikai interneta e-pasta pakalpojums.
- 34 Ir skaidrs, ka tāds interneta e-pasta pakalpojuma sniedzējs kā *Gmail* veic datu pārraidi. Arī *Google* tiesas sēdē apstiprināja, ka, sniedzot savu e-pasta pakalpojumu, tā ar savu e-pastu serveru starpniecību ievada atvērtajā internetā un saņem no tā datu paketes saistībā ar e-pastiem, ko attiecīgi nosūtījuši un saņēmuši *Google* e-pasta konta turētāji.
- 35 Tomēr no tā nevar secināt, ka darbības, ko *Google* veic, lai nodrošinātu sava interneta e-pasta pakalpojuma darbību, ir “elektronisko komunikāciju pakalpojums” pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē, jo šis pakalpojums nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.

- 36 Kā Komisija tostarp uzsvērusi savos rakstveida apsvērumos, tie ir, pirmkārt, e-pastu nosūtītāju un saņēmēju IPS, kā arī, attiecīgā gadījumā, interneta e-pasta pakalpojumu sniedzēji un, otrkārt, dažādu tīklu, no kuriem sastāv atvērtais internets, operatori, kuri galvenokārt nodrošina to signālu pārraidi, kas nepieciešami jebkura interneta e-pasta pakalpojuma darbībai, un kuri par to uzņemas atbildību 2014. gada 30. aprīļa sprieduma *UPC DTH (C-475/12, EU:C:2014:285, 43. punkts)* izpratnē.
- 37 Apstāklis, ka interneta e-pasta pakalpojuma sniedzējs aktīvi piedalās e-pastu nosūtīšanas vai saņemšanas darbībās, vai tas notiktu, piešķirot e-pasta adresēm atbilstošās termināliekārtas IP adreses vai sadalot minētos e-pastus datu paketēs un ievadot tās atvērtaajā internetā vai saņemot no tā, lai tās pārraidītu to saņēmējiem, nešķiet pietiekams, lai minētais pakalpojums, raugoties no tehniskā viedokļa, varētu tikt uzskatīts par tādu, kas sastāv “pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos” pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē.
- 38 Līdz ar to, ņemot vērā, ka nav neviena cita elementa, kas varētu pierādīt *Google* atbildību attiecībā pret *Gmail* e-pasta konta turētājiem par tādu signālu pārraidi, kas nepieciešami tā darbībai, bet, kas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai, *Gmail* e-pasta pakalpojumu nevar kvalificēt par “elektronisko komunikāciju pakalpojumu” pamatdirektīvas 2. panta c) punkta izpratnē.
- 39 Visbeidzot ar apstākli, ka *Google* turklāt Vācijā ir pati savu elektronisko komunikāciju tīklu operatore, nevar apšaubīt šo secinājumu.
- 40 Apstāklis, ka *Google* kā pati savu elektronisko komunikāciju tīklu operatore ir jāuzskata par elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzēju un ka tai kā tādai var tikt noteikts izpildīt paziņošanas pienākumu, kas paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/20/EK (2002. gada 7. marts) par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV 2002, L 108, 21. lpp.), kura grozīta ar Direktīvu 2009/140, 3. panta 2. un 3. punktā, nevar nozīmēt, ka visi pakalpojumi, ko tā sniedz internetā, arī ir jākvalificē par elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, pat ja tie nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas.
- 41 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmajiem diviem jautājumiem ir jāatbild, ka pamatdirektīvas 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds interneta e-pasta pakalpojums, kas neietver piekļuves internetam nodrošināšanu, kā *Google* sniegtais *Gmail* pakalpojums nav pakalpojums, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, un tātad tas nav “elektronisko komunikāciju pakalpojums” šīs tiesību normas izpratnē.

Par trešo jautājumu

- 42 Ņemot vērā uz pirmajiem diviem jautājumiem sniegtās atbildes, uz trešo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 43 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/140/EK (2009. gada 25. novembris), 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tāds interneta e-pasta pakalpojums, kas neietver piekļuves internetam nodrošināšanu, kā *Google*

sniegtais *Gmail* pakalpojums nav pakalpojums, kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, un tāpēc tas nav “elektronisko komunikāciju pakalpojums” šīs tiesību normas izpratnē.

[Paraksti]